

जिल्हाधिकारी कार्यालय, सांगली

गौणखनिज शाखा

क्र.मह/3/खनिज/आरआर/677/2024

दिनांक-02/04/2024

प्रति,

मा. सदस्य सचिव,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
कल्पतरु पॉइंट, 3 रा व 4 था मजला
पीव्हीआर थियटर, सायन, मुंबई

विषय -वाळूरेतीचे उत्खनन, साठवणूक व ऑनलाईन प्रणालीद्वारे विक्री याबाबतचे सर्वकष धोरण 2023 नुसार जनसुनावणी आयोजित करणेबाबत.

संदर्भ -1. महाराष्ट्र शासन महसूल व वन विभाग यांचेकडील शासन निर्णय क्रमांक:

गौखनि-10/1222/ प्र.क.82/ख-1 दिनांक-19/4/2023

2. या कार्यालयाकडील पत्र क्र.मह/3/खनिज/आरआर/931/2023 दि.04/7/2023.
3. Mahabal Enviro Engineers Pvt Ltd यांचेकडील ईमेल दि.16/8/2023.
4. Mahabal Enviro Engineers Pvt Ltd यांचेकडील ईमेल दि.15/12/2023.
5. या कार्यालयाकडील पत्र क्र.मह/3/खनिज/आरआर/1947/2023 दि.19/12/2023.
6. Mahabal Enviro Engineers Pvt Ltd यांचेकडील ईमेल दि.16/2/2024.
7. या कार्यालयाकडील पत्र क्र.मह/3/खनिज/आरआर/417/2024 दि.20/2/2024.

महोदय,

उपरोक्त विषयास अनुसरून, महाराष्ट्र शासन महसूल व वन विभाग यांचेकडील शासन निर्णय क्रमांक-गौखनि-10/1222/ प्र.क.82/ख-1 दिनांक-19/4/2023अन्वये वाळूरेतीचे उत्खनन, साठवणूक व ऑनलाईन प्रणालीद्वारे विक्री याबाबतचे सर्वकष धोरण 2023 ची अमलबजावणी करणेबाबत कळविलेले आहे. त्यानुसार संदर्भ क्र.2 अन्वये पर्यावरण सल्लागारची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे.

तद्नंतर संदर्भ क्र. 3 व 4 अन्वये पर्यावरण सल्लागार यांनी कडेगाव तालुक्यातील शिवणी येथील 1 वाळू घाट व तासगाव तालुक्यातील अंजणी साळवज येथील 1 वाळू घाटाचे पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (Executive Summary Environment Management Plan) चा अहवाल या कार्यालयास सादर केलेला आहे. सदर अहवाल जनसुनावणीच्या पुढील कार्यवाहीसाठी संदर्भ क्र. 5 अन्वये उपप्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण महामंडळ सांगली यांचे कार्यालयास सादर केलेला आहे. तद्नंतर तांत्रिक उपसमितीने निश्चित केलेले वाळू घाटास तालुका सनियंत्रण समिती व जिल्हास्तरीय सनियंत्रण समितीच्या मान्यतेने निश्चित केलेले आटपाडी तालुक्यातील 9 वाळू घाटापैकी 2 वाळू घाटाचे ग्रामसभा ठराव अनुकूल असलेने सदर 2 वाळू घाट हे लिलावासाठी निश्चित करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार पर्यावरण सल्लागार यांनी एकत्रित 4 वाळू घाटांचे कार्यकारी संक्षेपसाठी वाळू घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (Executive Summary Environment Management Plan) चा अहवाल या कार्यालयास सादर केलेला आहे. सदर 4 वाळू घाटाचा अहवाल आवश्यक त्या कागदपत्रासहीत संदर्भ क्र. 7 अन्वये उपप्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ सांगली यांना पाठविण्यात आलेला आहे. तरी सदर 4 वाळू घाटांचे कार्यकारी संक्षेपसाठी वाळू घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (Executive Summary Environment Management Plan) च्या अनुषंगाने जनसुनावणीबाबत आपलेस्तरावरून उपप्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ सांगली यांना निर्देश देण्यात यावे ही विनंती.

सोबत - 4 वाळू घाटांची Executive Summary संलग्नित.

आपला विश्वासू,

(अ. देवकर)

जिल्हा खनिज अधिकारी सांगली

- प्रत-1. उपप्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ सांगली यांना माहितीसाठी व पुढील कार्यवाहीसाठी
2. Mahabal Enviro Engineers Pvt Ltd यांना माहितीसाठी व पुढील कार्यवाहीसाठी.

EXECUTIVE SUMMARY

for

SAND GHATS

at

**SANGLI DISTRICT, STATE
MAHARASTHRA**

for

**PUBLIC HEARING
FOR 4 SAND GHATS**

PROJECT PROPONENT

**DISTRICT MINING OFFICER,
COLLECTOR OFFICE, SANGLI**

Environment consultant

MAHABAL ENVIRO ENGINEERS PVT.LTD.

QCI-NABET ACCREDITED EIA CONSULTANT

A-202, Chandravijay Society, Opp. Bansuri Hotel,
Mahatma Phule Road, Mulund EAST, Mumbai - 400081

Email: *mahabal.thane@gmail.com* **Mobile:** +91-96-8942-0343

INDEX

1. Introduction	6
2. List of sand ghat in sANGLI.....	8
3. Status of Statuary Clearances for Sand Ghat.....	9
4. Mining Methodology	10
Method of Mining	10
Machinery / Equipment required	10
Transportation.....	10
Reclamation	10
5. Environmental Management Plan	11
6. Occupation, Health and Services	13
7. Plantation Program.....	14
8. Conclusion.....	15

LIST OF TABLES

Table 1: List of approved 4 sand ghats list.....	8
Table 2: Status of Statuary Clearances for Sand Ghat	9
Table 3: Anticipated Impact and Management Plan.....	11
Table 4: Green belt details	14
Table 5: List of tree species recommended for Plantation	14

LIST OF FIGURES

Figure 1: Location of Sangli.....	7
--	----------

ABBREVIATIONS

Short Form	Long Form
DMO	District Mining Officer
GSDA	Groundwater Surveys & Development Agency
MPCB	Maharashtra Pollution Control Board
PPE	Personal Protective Equipment
EC	Environmental Clearance
MoEFCC	Ministry of Environment Forest and Climate Change

EXECUTIVE SUMMARY

INTRODUCTION

The District Collector, Sangli intends to auction sand ghats and designated District Mining Officer (¹DMO), Sangli as a project proponent.

A total of 4 sand ghats are identified by Taluka level technical committee chaired by Tehsildar and Dy. Engineer, Irrigation and Junior Geologist, Directorate of Geology and Mining, Junior Geologist Groundwater Surveys & Development Agency (²GSDA)., representative of Maharashtra Pollution Control Board (³MPCB) for scoping of sand by manual method.

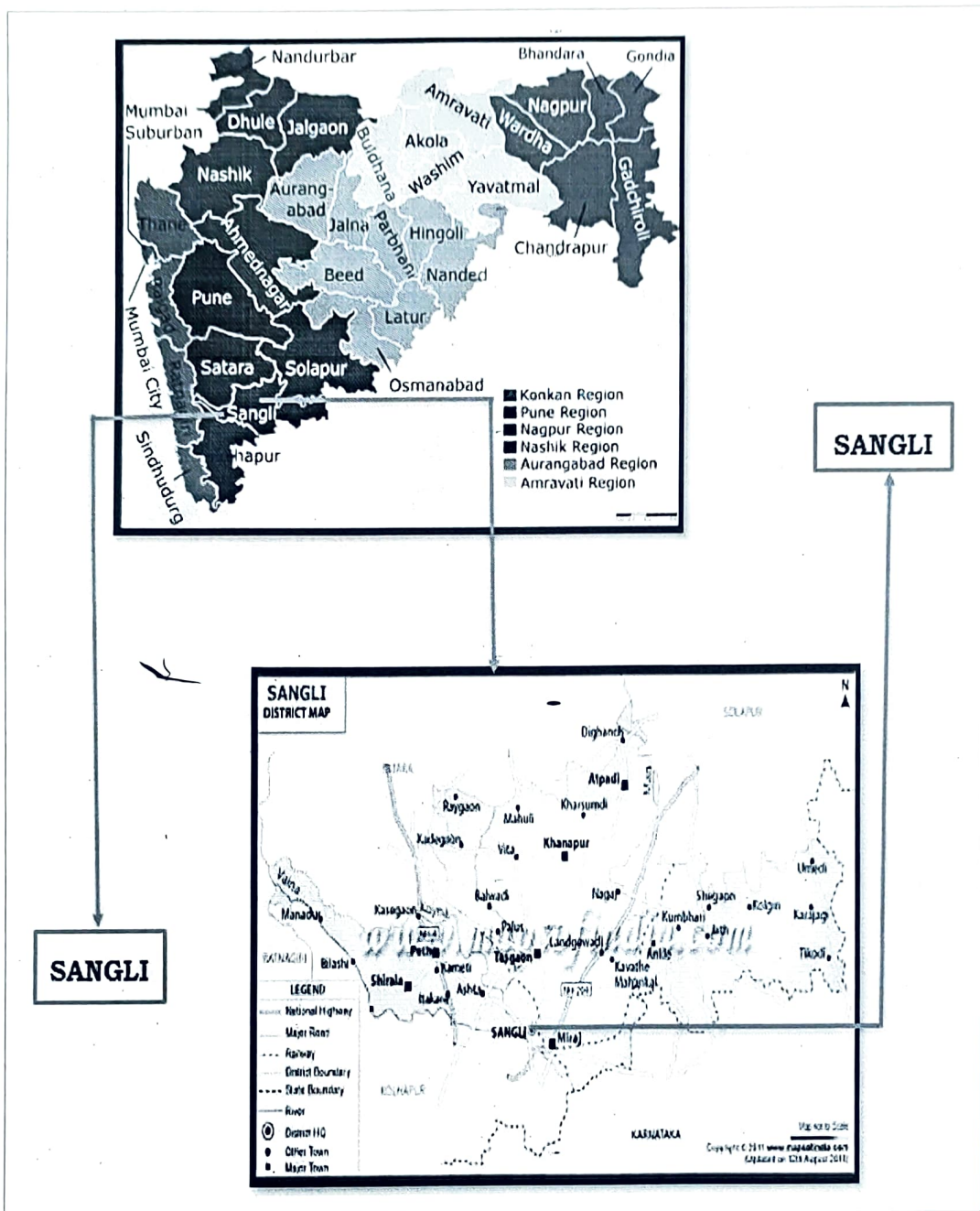
1. Environmental Clearance is attempted for 4 Sand ghats located in Kadegaon, Tasgaon and Atpadi Taluka in Sangli District.
2. As Per the Government of Maharashtra Letter No: Sankirn- 2019/P.K.01/Ta.K.3 dated 03/12/2019, a Public Hearing must be conducted for mines less than 5 Hectares.
3. Mahabal Enviro Engineer Pvt. Ltd. was awarded work to obtain Environmental Clearances for Sand Spots of Sangli by the Collector Office, Sangli.

---

¹ District Mining officer

² Groundwater Surveys & Development Agency

³ Maharashtra Pollution Control Board

Figure 1: Location of Sangli

LIST OF SAND GHAT IN SANGLI

Table 1: List of approved 4 sand ghats list

Sr.	Sand Ghat Name	Tahsil	River Name	Gut no.	Area (in ha)	Area in meter			Available sand in brass	GSDA feedback	Gram sabha resolution	Sand auction yes/no
						Length	Width	Depth				
1	Shivni	Kadegaon	Nandani	452,453,454, 455, 456	1.05	420	25	1	3710	YES	YES	YES
2	Anjani -Savljaj	Tasgaon	Agrani	602,157,158, 159,160,161	1.24	415	30	1	4399	YES	YES	YES
3	Vithalapur Satha 1	Atpadi	Maan	314	1.01	290	35	0.5	1793	YES	YES	YES
4	Vithalapur Satha 2	Atpadi	Maan	897, 898	0.40	115	35	0.5	711	YES	YES	YES

STATUS OF STATUARY CLEARANCES FOR SAND GHAT

The status of statutory clearance for sand ghat is shown below in Table No, 2

Table 2: Status of Statuary Clearances for Sand Ghat

Sr	Particulars	Details
1	Name and address of Allottee	District Mining Officer, Sangli
2.	Status of lease	New
3.	Mineral for which the lessee intends to mine	River bed sand
4.	Name and Address of Prospecting Agency	Taluka Level Technical Committee chaired by Tehsildar and Dy. Engineer Irrigation, Junior Geologist, Directorate of Geology and Mining, Junior Geologist Groundwater Surveys & Development Agency (GSDA)., representative of Maharashtra Pollution Control Board.
5.	Gram Panchayat NOC	Received from Gram Panchayat as per Sand Mining Policy of Maharashtra State.
6.	Plan Period for activity	Up to one year from the date of allocation of the sand ghat.

MINING METHODOLOGY

Method of Mining

Opencast manual method without drilling & blasting will be used for sand mining. Labours with hand tools such as Spade, and Ghamelas will be used. Excavation of sand is done from dry riverbeds only.

The following process is followed for the estimation of sand in the sand ghat:

- 1) The demarcation and benchmarking of the sand ghat are done at 10m x 10m intervals.
- 2) Auger driller is used to find out the depth of sand in each grid.
- 3) Auger driller is used to create the holes in sand ghat using a 10mx10m grid pattern.
- 4) The depth of holes is measured by using a measuring tape.
- 5) After taking all the readings the average depth of sand ghat of the river is calculated in meters.

Machinery / Equipment required

Spades, Ghamelas, and Tractors with trolleys are the machinery/equipment used for sand mining.

Transportation

Transportation will be done by tractor trolley from the sand spot to the stockyard & to consumers.

Reclamation

The mined-out area will be replenished automatically after the monsoon. Plantation will be carried out along the riverbank and along the transport road.

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT PLAN

Table 3: Anticipated Impact and Management Plan

Sr	Impact	Management Plan
1.	Air Pollution	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Water Sprinkling will be done on approach roads up to 1.00km for dust suppression. ▪ Speed of the tractors will be within limits. ▪ Road maintenance will be done regularly. ▪ Compaction of roads will be done. ▪ Sand will be transported by tractor, and trolleys covered with tarpaulin sheets. ▪ Tractor trolleys will not be overloaded.
2.	Noise Pollution	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ear muffs and ear plugs will be provided to labours. ▪ Heavy noise-generating machines will not be deployed other than tractor trolleys. ▪ Tractor engines will be shut down while loading. ▪ Greenbelt shall be developed to reduce noise generation.
3.	Water Pollution	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mining activity will be closed during the monsoon, so that replenishment of sand can take place. ▪ Mobile toilets will be provided at the mine site for labours. ▪ Sand mining will be carried out in dry river beds only. ▪ Waste material like polythene bags, jute bags, etc. will not be allowed to remain/spill in the

Sr	Impact	Management Plan
		riverbed.
4.	Land Environment	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Minimum safe distance of 7.5m or 1/10th of the width of the river shall be kept from both sides of the bank to avoid erosion. ▪ Depth of mining will be a maximum of 3 m depending upon the availability of sand.
5.	Biological Environment	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Since the mining activity will be done on a dry bed, hence there will not be any impact on the biological environment.
6.	Socio-Economic Environment	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Employment generation due to this mining activity. Local villagers will be given priority for employment.
7.	Waste/Overburden Management	<ul style="list-style-type: none"> ▪ There will not be any generation of waste or overburden due to this mining activity.

OCCUPATION, HEALTH AND SERVICES

A summary of Occupational Health and Services is given below

1. Labour will be provided with Personal Protective Equipment (⁴PPE) like a safety helmet, ear plugs, earmuffs, gum boot, facemasks, etc.
2. Facemasks shall be provided for protection from dust.
3. Drinking water and toilet facility shall be provided to labours.
4. First aid kit shall be made available in the mining area.
5. Mobile toilets shall be provided for the labours.
6. Dust bins shall be provided for waste collection and disposed of by the local authority.

---

⁴ Personal Protective Equipment

PLANTATION PROGRAM

It is proposed to plant local species during the monsoon period along the bank of the river and village roads.

Table 4: Green belt details

Particular	Details
Location of greenbelt	Both sides of the approach road, On the riverbanks of the sand spot & nearby open areas. Haul Road outside the riverbed
No. of plants to be planted	2000 Per Hectare
Spacing of plants	3 m grid interval
Species selected	Native species

Table 5: List of tree species recommended for Plantation

Sr	Botanical name	Local name	Importance
1.	Azadirachta Indica	Neem	Neem oil & neem products
2.	Tectona Grandis	Teak	Antibacterial, Antifungal, Antiulcer
3.	Ficus Religiosa	Peepal	Medicinal use, Fruits & figs
5.	Bambusa Vulgaris	Bamboo	Anthelmintic Anti-inflammatory, Astringent Properties
6.	Madhuca Longifolia	Mahua	Acts as a Stimulant & cough relief

CONCLUSION

---

1. Environmental Clearance (⁵EC) is applied for 4 Sand spots located in Kadegaon, Tasgaon and Atpadi Taluka in Sangli District. Maharashtra having a lease area of less than 5ha, fall under the B2 category as per Ministry of Environment Forest and Climate Change (⁶MoEFCC) guidelines.
2. Empirical method of mining will control water from spreading on agricultural land and in nearby habitation creating a flood situation.
3. Government will be benefitted in the form of royalty due to the mining activity.
4. Business opportunities will be generated for local villagers due to mining.
5. The proposed project will also make an optimistic contribution to the social infrastructure and overall development of the region.
6. All environmental issues like air, water, noise, soil, solid waste management, etc. will be dealt with as per the MoEFCC guidelines.

*** END ***

---

⁵ Environmental Clearance

⁶ Ministry of Environment Forest and Climate Change

कार्यकारी संक्षेप साठी वाळू घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

सांगली जिल्हा, राज्य महाराष्ट्र

४ रेती घाटांसाठी सार्वजनिक सुनावणी

प्रकल्प पुरस्कर्ता

जिल्हा खाण अधिकारी,

जिल्हाधिकारी कार्यालय, सांगली

पर्यावरण सल्लागार

महाबल एन्व्हायरो इंजिनियर प्रा.लि

QCI-NABET मान्यताप्राप्त EIA सल्लागार

A-२०२, चंद्रविजय सोसायटी, समोर. बासुरी हॉटेल,

महात्मा फुले रोड, मुलुंड ईस्ट, मुंबई - ४०००८१

ईमेल:- mahabal.thane@gmail.com मोबाईल : +९१-९६-८९४२-०३४३

अनुक्रमणिका

१ प्रस्तावना.....	६
२ रेती घाटांची यादी.....	८
३. वैधानिक मंजूरीची स्थिती.....	९
४. खाणकाम पद्धती.....	१०
खाणकामाची पद्धत.....	१०
आवश्यक यंत्रसामग्री / उपकरणे.....	१०
वाहतूक.....	१०
पुनर्प्राप्ती.....	१०
५. पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना.....	११
६. व्यवसाय, आरोग्य आणि सेवा.....	१३
७. वृक्षारोपण अहवाल.....	१४
८. निष्कर्ष.....	१५

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

तक्ता क्रमांक यादी

तक्ता क्रमांक १ – मंजूर ४ रेती घाटांची यादी	८
तक्ता क्रमांक २ -रेती घाटासाठी वैधानिक मंजूरीची स्थिती	९
तक्ता क्रमांक ३ -अपेक्षित प्रभाव आणि व्यवस्थापन योजना	११
तक्ता क्रमांक ४ -ग्रीन बेल्ट तपशील	१४
तक्ता क्रमांक ५ -लागवडीसाठी शिफारस केलेल्या झाडांच्या प्रजातींची यादी	१४

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

छायाचित्राची सूची

छायाचित्र क्रमांक १- सांगलीचे ठिकाण

७

संक्षेप नाव

संक्षिप्त रूप	पूर्ण रूप
DMO	जिल्हा खनिकर्म अधिकारी
GSDA	भूजल सर्वेक्षण आणि विकास संस्था
MPCB	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
PPE	वैयक्तिक संरक्षणात्मक उपकरणे
EC	पर्यावरणीय मंजूरी
MoEFCC	पर्यावरण वन आणि हवामान बदल मंत्रालय

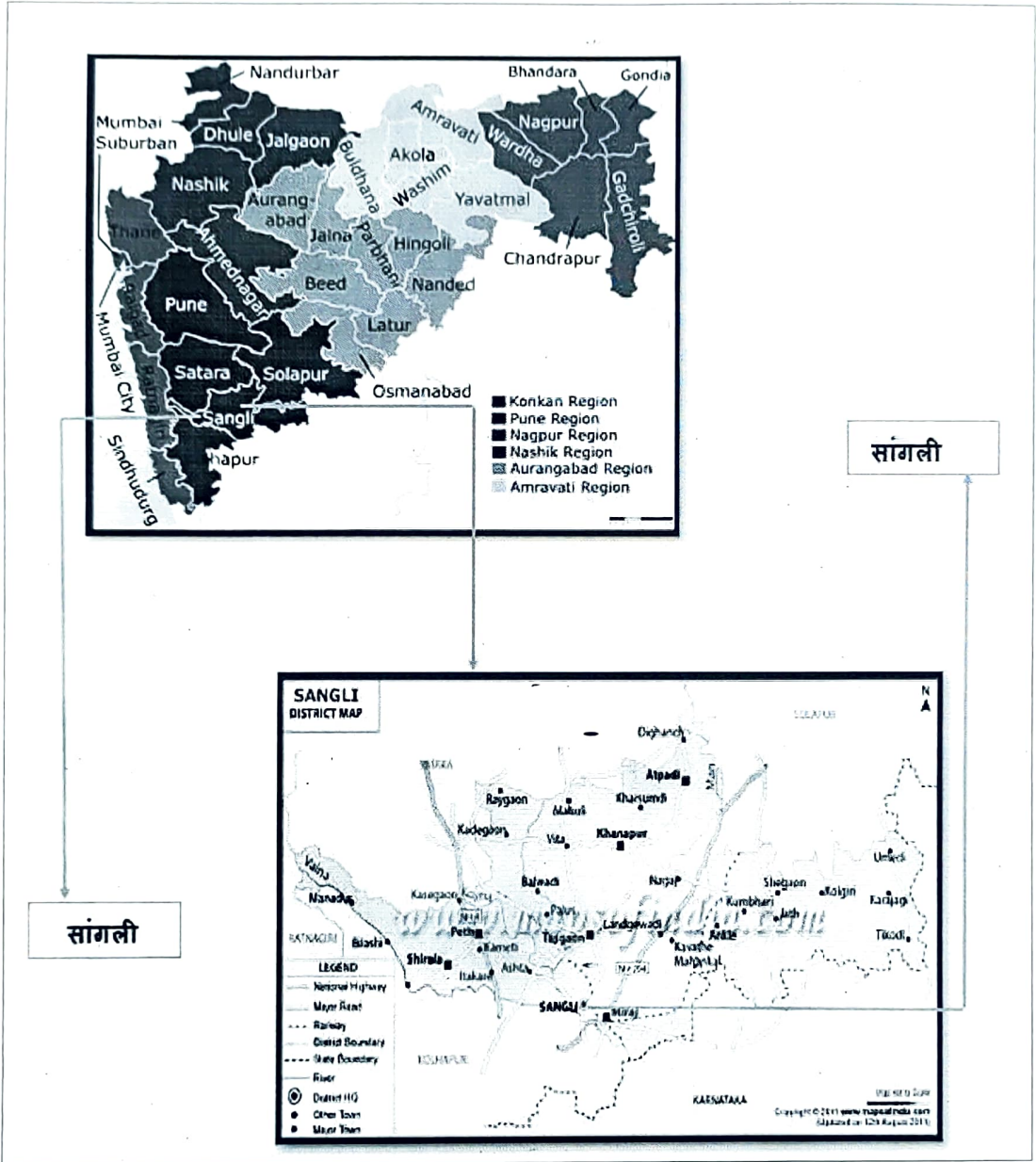
कार्यकारी संक्षेप

प्रस्तावना

जिल्हाधिकारी, सांगली यांचा रेती घाटांचा लिलाव करण्याचा मान्यता आहे आणि प्रकल्प प्रस्तावक म्हणून नियुक्त जिल्हा खनिकर्म अधिकारी (DMO), सांगली तहसीलदार आणि उपअभियंता यांच्या अध्यक्षतेखालील तालुकास्तरीय तांत्रिक समितीने एकूण ४ रेती घाटांची ओळख पटवली आहे. अभियंता, पाटबंधारे आणि कनिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूविज्ञान आणि खाण संचालनालय, कनिष्ठ भूवैज्ञानिक भूजल सर्वेक्षण आणि विकास संस्था (GSDA), महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (MPCB) चे प्रतिनिधी मॅन्युअल पद्धतीने वाळूचे स्कोपिंग करण्यासाठी.

- सांगली जिल्ह्यातील कडेगांव, तासगाव आणि आटपाडी तालुक्यात असलेल्या ४ रेती घाटांसाठी पर्यावरणीय मंजूरीचा प्रयत्न केला जातो.
- महाराष्ट्र शासनाचे पत्र क्रमांक: संकिरण- २०१९/P.K.०१/Ta.K.३ दिनांक ०३/१२/२०१९ नुसार, ५ हेक्टरपेक्षा कमी खाणींसाठी सार्वजनिक सुनावणी आयोजित करणे आवश्यक आहे.
- महाबळ एन्व्हायरो इंजिनियर प्रा. लि. ला जिल्हाधिकारी कार्यालय, सांगली यांच्याकडून सांगलीतील वाळूच्या ठिकाणांसाठी पर्यावरणीय मंजूरी मिळविण्यासाठी काम देण्यात आले.

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

छायाचित्र 1 सांगली ठिकाण

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

रेती घाटांची यादी

तक्ता क्रमांक १ - मंजूर ४ रेती घाटांची यादी

अ.नु.	रेती घाटाचे नाव	तहसील	नदीचे नाव	गट क्र.	क्षेत्र (हेक्टर मध्ये)	क्षेत्रफळ (मी)			उपलब्ध वाळू (ब्रास)	GSDA फीडबॅक	ग्रामसभेचा ठराव	वाळूचा लिलाव होय/नाही
						लांबी	रुंदी	खोली				
१	शिवनी	कडेगांव	नांदणी	४५२, ४५३, ४५४, ४५५, ४५६	१.०५	४२०	२५	१	३७१०	होय	होय	होय
२	अंजनी - सावळज	तासगाव	अग्रणी	१५७, १५८, १५९, १६०, १६१	१.२४	४१५	३०	१	४३९९	होय	होय	होय
३	विठलापूर साठा १	आटपाडी	मान	३१४	१.०१	२९०	३५	०.५	१७९३	होय	होय	होय
४	विठलापूर साठा २	आटपाडी	मान	८९७, ८९८	०.४०	११५	३५	०.५	७११	होय	होय	होय

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

वैधानिक मंजूरीची स्थिती

रेती घाटासाठी वैधानिक मंजूरीची स्थिती तक्ता क्रमांक २ मध्ये खाली दर्शविली आहे

तक्ता क्रमांक २ रेती घाटासाठी वैधानिक मंजूरीची स्थिती

अनु	विशेष	तपशील
१	प्रकल्प प्रवात्रक	जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, सांगली
२	प्रकल्प स्थित	नवीन
३	उत्खनन करवायचे खनिज	नदीच्या पात्रातील वाळू
४	रेतीघाट प्रस्तावित करणारी समिती	तालुकास्तरीय तांत्रिक समितीच्या अध्यक्षतेखाली तहसीलदार व उप अभियंता पाटबंधारे, कनिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूविज्ञान आणि खाण संचालनालय, कनिष्ठ भूवैज्ञानिक भूजल सर्वेक्षण आणि विकास संस्था (GSDA), महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे प्रतिनिधी.
५	ग्रामपंचायत नाहरकत दाखला	महाराष्ट्र राज्याच्या वाळू उत्खनन धोरणानुसार ग्रामपंचायतीकडून प्राप्त.
६	उत्खनन ठराऊन देलेला कालावधी	रेती घाट वाटप झाल्यापासून एक वर्षापर्यंत

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

खाणकाम पद्धती

खाणकामाची पद्धत

वाळू उत्खननासाठी ड्रिलिंग आणि ब्लास्टिंगशिवाय ओपनकास्ट मॅन्युअल पद्धत वापरली जाईल. कुदळ आणि घमेला यांसारख्या हाताच्या साधनांसह मजुरांचा वापर केला जाईल. कोरड्या नदीपात्रातूनच वाळूचे उत्खनन केले जाते. रेती घाटातील रेतीचा अंदाज घेण्यासाठी पुढील प्रक्रिया अवलंबली जाते.

१) रेती घाटाचे सीमांकन आणि बेंचमार्किंग $१०\text{m} \times १०\text{m}$ अंतराने केले जाते.

२) प्रत्येक ग्रीडमधील वाळूची खोली शोधण्यासाठी ऑगर् ड्रिलरचा वापर केला जातो.

३) $१०\text{m} \times १०\text{m}$ ग्रिड पॅटर्नचा वापर करून रेती घाटात छिद्र तयार करण्यासाठी ऑगर् ड्रिलर चा वापर केला जातो.

४) मापन टेप वापरून छिद्रांची खोली मोजली जाते.

५) सर्व रीडिंग घेतल्यानंतर नदीच्या रेती घाटाची सरासरी खोली मीटरमध्ये मोजली जाते.

आवश्यक यंत्रसामग्री / उपकरणे

ट्रॉली, घमेला आणि ट्रॅक्टर ही वाळू उत्खननासाठी वापरली जाणारी यंत्रे/उपकरणे आहेत.

वाहतूक

वाळूच्या ठिकाणाहून स्टॉकयार्डपर्यंत ट्रॅक्टर ट्रॉलीद्वारे वाहतूक केली जाईल.

पुनर्प्राप्ती

मान्सूननंतर उत्खनन केलेले क्षेत्र आपोआप भरले जाईल. नदीकाठच्या बाजूने आणि वाहतूक रस्त्यालगत वृक्षारोपण करण्यात येणार आहे.

पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना

तक्ता क्रमांक ३-अपेक्षित प्रभाव आणि व्यवस्थापन योजना

अनु.	प्रभाव	व्यवस्थापन योजना
१	वायू प्रदूषण	<ul style="list-style-type: none"> ■ धूळ दाबण्यासाठी १ .०० किमी पर्यंतच्या रस्त्यांवर पाणी शिंपडले जाईल. ■ ट्रॅक्टरचा वेग मर्यादित असेल. ■ रस्त्यांची देखभाल नियमित केली जाईल. ■ रस्त्यांचे कॉम्पॅक्शन केले जाईल. ■ वाळूची वाहतूक ट्रॅक्टरने आणि ताडपत्रीने झाकलेल्या ट्रॉलीद्वारे केली जाईल. ■ ट्रॅक्टर ट्रॉली ओव्हरलोड होणार नाहीत. ■ धूळ दाबण्यासाठी १ .०० किमी पर्यंतच्या रस्त्यांवर पाणी शिंपडले जाईल. ■ ट्रॅक्टरचा वेग मर्यादित असेल. ■ रस्त्यांची देखभाल नियमित केली जाईल. ■ वाळूची वाहतूक ट्रॅक्टरने आणि ताडपत्रीने झाकलेल्या ट्रॉलीद्वारे केली जाईल. ■ ट्रॅक्टर ट्रॉली ओव्हरलोड होणार नाहीत.
२	ध्वनी प्रदूषण	<ul style="list-style-type: none"> ■ मजुरांना इअर मफ आणि इअर प्लग दिले जातील. ■ ट्रॅक्टर ट्रॉलींव्यतिरिक्त जड आवाज निर्माण करणारी यंत्रे तैनात केली जाणार नाहीत. ■ लोड करताना ट्रॅक्टर इंजिन बंद केले जातील. ■ ध्वनी निर्मिती कमी करण्यासाठी ग्रीनबेल्ट विकसित केला जाईल.
३	जल प्रदूषण	<ul style="list-style-type: none"> ■ पावसाळ्यात खाणकाम बंद केले जाईल, जेणेकरून वाळू पुन्हा भरून काढता येईल. ■ मजुरांसाठी खाणीच्या ठिकाणी फिरती शौचालये दिली जातील. ■ वाळूचे उत्खनन केवळ कोरड्या नदीच्या पात्रातच केले जाईल. ■ पॉलिथिन पिशव्या, ज्यूटच्या पिशव्या इत्यादी टाकाऊ पदार्थ नदीपात्रात राहू/सांडू दिले जाणार नाहीत.

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

अनु.	प्रभाव	व्यवस्थापन योजना
४	जमीन पर्यावरण	<ul style="list-style-type: none"> ■ झीज टाळण्यासाठी नदीच्या दोन्ही बाजूंपासून किमान ७.५ मीटर किंवा नदीच्या रुंदीच्या १/१० वा सुरक्षित अंतर ठेवावे. ■ वाळूच्या उपलब्धतेनुसार खाणकामाची खोली कमाल ३ मीटर असेल.
५	जैविक पर्यावरण	<ul style="list-style-type: none"> ■ खाणकाम कोरड्या पलंगावर केले जाणार असल्याने जैविक पर्यावरणावर कोणताही परिणाम होणार नाही.
६	सामाजिक - आर्थिक पर्यावर	<ul style="list-style-type: none"> ■ या खाणकामामुळे रोजगार निर्मिती. स्थानिक ग्रामस्थांना रोजगारासाठी प्राधान्य दिले जाईल.
७	कचरा/ओव्हरबर्डन व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> ■ या खाणकामामुळे कचऱ्याची निर्मिती होणार नाही किंवा जास्त भार होणार नाही.

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

व्यवसाय, आरोग्य आणि सेवा

व्यावसायिक आरोग्य आणि सेवांचा सारांश खाली दिला आहे

- सेफ्टी हेल्मेट, इअर प्लग, इअरमफ, गम बूट, फेसमास्क इत्यादी सारख्या वैयक्तिक संरक्षणात्मक उपकरणे (पीपीई) सह कामगार पुरविले जातील.
- धूळीपासून संरक्षणासाठी फेसमास्क दिले जावेत.
- मजुरांना पिण्याचे पाणी आणि शौचालयाची सुविधा पुरविली जाईल
- खाण क्षेत्रात प्रथमोपचारला लगणारी सामग्री उपलब्ध करून देण्यात येईल.
- मजुरांसाठी फिरती शौचालये दिली जातील.
- कचरा गोळा करण्यासाठी आणि स्थानिक प्राधिकरणाद्वारे त्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी डस्ट बिन प्रदान केले जातील

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

वृक्षारोपण अहवाल

पावसाळ्यात नदीच्या काठावर आणि गावातील रस्त्यांवर स्थानिक प्रजातींची लागवड करण्याचा प्रस्ताव आहे.

तक्ता क्रमांक ४ -ग्रीन बेल्ट तपशील

विशेष	तपशील
ग्रीनबेल्टचे स्थान	अप्रोच रस्त्याच्या दोन्ही बाजू, नदीकाठच्या वाळूचे ठिकाण आणि जवळपासचे मोकळे क्षेत्र. नदीपात्राच्या बाहेरचा रस्ता
लागवड करायच्या रोपांची संख्या	२००० प्रति हेक्टर
वनस्पतीचे अंतर	३ मीटर ग्रिड अंतराल
प्रजाती निवडल्या	मूळ प्रजाती

तक्ता क्रमांक ५ -लागवडीसाठी शिफारस केलेल्या झाडांच्या प्रजातींची यादी

अनु.	वनस्पति नाव	स्थानिक नाव	महत्त्व
१	आझादिरचित इंडिका	कडुलिंब	कडुलिंबाचे तेल आणि कडुलिंबाचे पदार्थ
२	टेक्टोना ग्रॅंडिस	सागवान	बॅक्टेरियाच्या वाढीस प्रतिबंध करणारा पदार्थ, अँटीफंगल, अँटी अल्सर
३	फिक्स रिलिजिओसा	पिपळ	औषधी उपयोग, फळे आणि अंजीर
४	बांबुसा वल्गारिस	बांबू	अँथेलमिंटिक दाहक-विरोधी, तुरट गुणधर्म
५	मधुका लांगीफोलिया	महुआ	उत्तेजक आणि खोकला आराम म्हणून कार्य करते

४ रेती घाट सांगलीसाठी कार्यकारी संक्षेप

निष्कर्ष

१ सांगली जिल्ह्यातील कडेगांव, तारगाव आणि आटपाडी तालुक्यातील ४ वाळूच्या ठिकाणांसाठी पर्यावरण मंजूरी (EC) लागू केली आहे. पर्यावरण वने आणि हवामान बदल मंत्रालयाच्या (MoEFCC) मार्गदर्शक तत्वांनुसार ५ हेक्टरपेक्षा कमी क्षेत्रफळ असलेले महाराष्ट्र B२ श्रेणीत येते.

२ खाणकामाच्या प्रायोगिक पद्धतीमुळे शेतजमिनीवर पाणी पसरण्यापासून आणि जवळपासच्या वस्तीमध्ये पूरस्थिती निर्माण होण्यापासून नियंत्रित होईल.

३ खाणकामामुळे सरकारला रॉयल्टीच्या रूपात फायदा होईल

४ खाणकामामुळे स्थानिक ग्रामस्थांसाठी व्यवसायाच्या संधी निर्माण होतील

५ प्रस्तावित प्रकल्प सामाजिक पायाभूत सुविधा आणि प्रदेशाच्या सर्वांगीण विकासासाठी देखील आशावादी योगदान देईल.

६ हवा, पाणी, आवाज, माती, घनकचरा व्यवस्थापन इत्यादी सर्व पर्यावरणीय समस्या MoEFCC मार्गदर्शक तत्वांनुसार हाताळल्या जातील.

END